

Kvalitative vurderinger af lempelser (Den Gode Bestilling, 1635636)

18. marts 2021

J.nr. 21/02373-3 CEI

Indhold

Sammenfatning.....	2
Indledende bemærkninger	2
Metode og afgrænsning.....	3
Kort om hidtidige danske erfaringer med genåbning og smitte i det offentlige rum	5
Vurdering af superliga-ordningen	6
Samlet vurdering.....	8
1. Udendørs siddende tilskuere	13
2. Indendørs siddende tilskuere	15
3. Indendørs idræts-, fritids- og foreningsfaciliteter - udøvere	17
4. Indendørs kulturinstitutioner (Publikum i bevægelse)	19
5. Indendørs kulturinstitutioner (Stående publikum)	21
6. Indendørs kulturinstitutioner (siddende publikum)	23
7. Indkøbscentre, storcentre, stormagasiner mv. fælles arealer	25
8. Serveringssteder mv.	27
9. Arbejdspladser.....	29
10. Dagtilbud.....	30
11. Forsamlingsforbud.....	31
12. Udendørs gudstjenester	32
13. Afgangsstuderende på videregående uddannelser med praksisrettede elementer.....	33
14. Erhvervsuddannelse.....	34
15. Erhvervsuddannelser med behov for praktisk undervisning.....	35
Bilag 1: Vurderinger af faktorer der kan påvirke smitteudbredelsen	36
Aldersgrupper.....	36
Typen af aktiviteter	37
Varighed af aktiviteten	38
Volumen for aktiviteten	38
Blanding på tværs af netværk.....	38
Muligheden for at leve op til de generel smitteforebyggende anbefalinger.....	39
Hvilke typer af smitteforebyggende foranstaltninger kan der gøres brug af ved lempelsen, herunder fx øget brug af test mv.....	40
Afledte effekter ved lempelsen	40

Sammenfatning

Sammenfattende er der større risiko for smittespredning jo flere personer, der deltager, og jo længere tid aktiviteten varer. Risikoen for smittespredning øges betragteligt, hvis aktiviteten foregår indendørs. Risiko for smittespredning kan mindskes ved at bruge generelle tiltag, såsom isolation ved symptomer/sygdom, hygiejne herunder håndhygiejne og rengøring, holde afstand og undgå fysisk kontakt såsom kram, håndtryk og kys, hyppig udluftning og undgå mylder. Det vurderes, at risikoen for smittespredning yderligere kan mindskes ved at lægge vægt på retningslinjer og vejledning, der kan understøtte en hensigtsmæssig adfærd ledsaget af kommunikation, der er forståelig og handlingsanvisende, samt ved at anvende test for SARS-CoV-2 før aktiviteter, hvor smitterisikoen er størst.

Lempelserne er vurderet hver for sig og i forhold til hinanden, men der er ikke foretaget en vurdering, som omfatter evt. flere samtidige indførte lempelser.

Den kvalitative vurdering er foretaget inden for en meget kort tidsramme. Vurderingen bygger ikke på kvantitative beregninger, ej heller modelberegninger. Den kvalitative vurdering er primært foretaget ud fra et generelt kendskab til smittespredning og forebyggelse af smitte og – i det omfang det er muligt – er der inddraget erfaringer fra den aktuelle epidemi. Der tages forbehold for, at SARS-CoV-2 er et nyt virus, og der er fortsat betydelig videnskabelig usikkerhed vedr. en række forhold om, hvordan virus spredes. I vurderingen er betydningen af allerede iværksatte og planlagte lempelser heller ikke inddraget.

Indledende bemærkninger

Der er begrænset viden om og erfaringer med smitteudbredelse af SARS-CoV-2 i forbindelse med genåbning. Denne vurdering omhandler lempelser i forbindelse med forskellige aktiviteter, som tidligere er beskrevet i en vurdering fra den faglige referencegruppe¹. Alle de foreslåede lempelser har det til fælles, at der vil ske en øgning af forsamlingsstørrelsen ved den specifikke aktivitet, og som regel vil de også kunne medføre en øget aktivitet i samfundet i forbindelse med transport og eventuel social interaktion før eller efter aktiviteten. Til at vurdere mulige konsekvenser for smitteudbredelse er anvendt viden om, hvad der kendetegnede smittespredning i forbindelse med forsamlinger i starten af corona-epidemien, samt viden om hvilke tiltag der kan nedsætte smittespredning generelt og specifikt for SARS-CoV-2.

¹ Den faglige Referencegruppe: Vurdering vedrørende genåbning, januar 2021

Der er set en række udbrud af SARS-CoV-2 i forbindelse med forsamlings bade nationalt og internationalt. Der er generelt set betydeligt flere udbrud indendørs end udendørs, og jo flere deltagere jo større smittespredning. Det er også erfaret, at brug af håndhygiejne, rengøring og det at holde afstand reducerer smittespredning. En mere detaljeret gennemgang findes i bilag 1.

Denne vurdering baserer sig hovedsagelig på antallet af deltagere som oplyst i et bilag i forbindelse med bestillingen af denne vurdering, og om aktiviteten foregår indendørs eller udendørs, varigheden af aktiviteten, samt tilstedeværelse af tiltag som kan mindske risiko for smittespredning.

Opdraget til Statens Serum Institut er, at der skal foretages separate kvalitative vurderinger af lempelsers effekt på smitteudbredelsen samt udarbejdes en samlet rapport med lempelser for alle aktiviteter. I den kvalitative vurdering indgår en række faktorer, som ligger til grund for vurderingen. Disse faktorer fremgår af bilag 1.

Metode og afgrænsning

En række af de medtagne faktorer er behandlet i en rapport fra ECDC^[1], og den kvalitative vurdering er foretaget på basis heraf samt antagelser om adfærd, som vides at have betydning for smittespredning. Det bemærkes, at datagrundlaget ofte er begrænset for de udvalgte faktorer, samt at der fortsat er betydelig videnskabelig usikkerhed vedr. en række forhold om, hvordan virus spredes.

Hver faktor er vurderet for sig, og så vidt muligt er den enkelte faktor forsøgt belyst med aktuelle danske data. I forbindelse med en genåbning vil mange af de inddragne faktorer påvirke hinanden, og det er vigtigt at understrege, at der er begrænset viden om, hvilken interaktion de forskellige faktorer udviser. I det omfang det har været muligt, er der forsøgt at drage paralleller til den delvise genåbning, som skete i Danmark fra maj– december 2020.

Den kvalitative vurdering tager udgangspunkt i den aktuelle viden om forekomst af smitsomme varianter samt det planlagte tilbud om vaccination til borgere (> 16 år) i 1. halvår af 2021.

I opdraget er der henvist til en række data for, hvor mange personer de forskellige aktiviteter omfatter. Ressortministerierne har oplyst aktivitetsdata for deres områder. Det skal bemærkes generelt, at det ofte er forbundet med betydelig usikkerhed at skønne over personer/aktiviteter mv., som forventes berørt af specifikke tiltag, herunder aktivitetsomfang i den nuværende situation og under gældende tiltag samt den forventede udvikling ved en lempelse af tiltag. Brugen af vurderingerne skal ses i sammenhæng med denne usikkerhed.

[1] ECDC oktober 2020, Non-pharmaceutical interventions

. Oplysninger om antal personer, der anslås at være omfattet af de særskilte aktiviteter er angivet under hver enkelt vurdering.

Vurderingens konklusioner må forventes kun at være gældende for en begrænset periode afhængig af udviklingen i den generelle smitteudbredelse, herunder effekt af andre genåbningstiltag. Der er ikke foretaget en vurdering af risiko for smitteudbredelse for kombinationer af flere lempelser, herunder dem som er implementeret ej heller dem som er planlagte.

Den aktuelle situation er domineret af en ny virusvariant tilhørende et cluster kaldet B.1.1.7 (den engelske variant). Det vil sige, at risiko for smitteudbredelse skal ses i relation til det aktuelle smittetryk, som hovedsagelig er forårsaget af B.1.1.7. Det er fortsat de kendte og anbefalede tiltag, som kan afbryde smitteveje og dermed reducere risiko for smittespredning, dog er afstandskravet blevet ændret fra 1 til 2 meter i begyndelsen af januar som følge af B.1.1.7. I vurderingen er der ikke inddraget betydningen af mulig forekomst af nye virusvarianter, som kan påvirke vaccineeffektivitet, eller som kan medføre et mere alvorligt sygdomsforløb.

Skala til vurdering af mulige lempelser af tiltag

Udgangspunktet for vurderingen er den forventede risiko for smitteudbredelse af at lempe tiltaget til et mindre restriktivt tiltag. Som tidligere er valgt at angive vurderingen på en ordinal skala². Vurdering af den samlede risiko for smitteudbredelse ved en lempelse for en given aktivitet sker ud fra 5 kategorier: "lav", "lav/middel", "middel", "middel/høj" og "høj". "Lav" angiver således en lav risiko for at den beskrevne lempelse vil øge smitteudbredelsen, hvor "Høj" angiver således en høj risiko for at den beskrevne lempelse vil øge smitteudbredelsen.

Relativ vurdering og overordnet rangordning af mulige lempelser af tiltag

Vurderingen er baseret på overvejelser om de udvalgte faktorerers betydning af risiko for smitteudbredelsen, og samtidig afspejler vurderingen af effekten ved at lempe tiltagene en relativ vurdering af tiltaget i forhold til de øvrige tiltag. Dvs. hvis den forventede risiko for smitteudbredelse vurderes som "høj", så menes der høj *relativt* til de øvrige tiltag i vurderingen. Inden for de angivne skalatrin er der ikke forsøgt at skalere nærmere. Overvejelser om de udvalgte faktorerers betydning for risiko for smitteudbredelse er beskrevet i forbindelse med den givne lempelse.

² Den faglige Referencegruppe: Vurdering vedrørende genåbning, januar 2021

Kort om hidtidige danske erfaringer med genåbning og smitte i det offentlige rum

Sideløbende med delvis genåbning af Danmark i 2.kvartal 2020 er testkapaciteten for covid-19 blevet øget, en stigende andel af positive prøver er blevet helgenomsekventeret sammen med en tiltagende intensiveret kontaktopsporingsindsats. Resultaterne af disse tiltag bliver løbende evalueret på det ugentlige signalmøde imellem regionale og nationale interessenter, der varetager håndtering af udbrud med covid-19. Udbyttet fra den ugentlige dialog sikrer fokus på aktuelle problemstillinger, hvoraf flere er blevet gjort til genstand for fokuserede rapporter (trend og fokus rapport), samt mere detaljerede gennemgange af smitteudbrud og smittekæder såvel i sundhedssektoren som i samfundet.

Der er udviklet en særlig ordning for professionel fodbold ("Superliga-ordningen") med henblik på at understøtte en effektiv smitteforebyggende indsats, der kunne muliggøre en øget forsamlingsstørrelse (se næste afsnit).

På lignende måde har en række kulturinstitutioner været i drift i efteråret med begrænset antal tilskuere suppleret med afstandskrav samt øget adgang til håndhygiejne og rengøring. Baseret på de ugentlige dialogmøder mellem regionale og nationale interessenter foreligger der ikke kendskab til smitteudbrud blandt tilskuere til kulturaktiviteter fra denne periode.

Både fra ind- og udland er der kendskab til smitteudbrud i forbindelse med samling i kulturinstitutioner.

Ifølge en opgørelse om smitteopsporing i efterår 2020³ fremgår det, at blandt de smittede vurderer mindre end 5% af tilfælde at være relateret til fritidsaktivitet eller større begivenhed. Det bemærkes dog, at for ca. 30% er det ukendt, hvor smitten er sket. Det må antages, at det i høj grad beror på smitte i mindre forsamlinger.

En dansk undersøgelse⁴ konkluderer, at blandt de smittede vurderer 1/3, at formodet smittested er husstanden, 1/3 at smittested er arbejdspladsen og kun i begrænset omfang vurderes, at smitte er sket i forbindelse med kultur- og sportsarrangementer. Undersøgelsen er dog foretaget i en periode, hvor en række kultur- og idrætsfaciliteter var delvis nedlukkede.

Ovenstående erfaringer er kun delvist dokumenterede og omfatter ikke forekomst af særlige smitsomme varianter, samt en situation hvor særligt udsatte borgere er i proces med at blive vaccineret.

³ STPS: Smitteopsporing i Danmark 4. kvartal 2020

⁴ SSI: Undersøgelse af mulige SARS-CoV-2 smittekilder i Danmark i november måned 2020 – smitte via samfundsaktiviteter og personlig kontakt, 4. feb 2021

Vurdering af superliga-ordningen

I forbindelse med genåbning i Danmark i juni 2020 blev der udviklet en særlig ordning for professionel fodbold ("Superliga-ordningen"). Konceptet har fokus på at øge antallet af personer der kan forsamles samtidig med at der indføres tiltag, der mindsker risiko for smittespredning i forbindelse med forsamlinger der er større end det til tiden anbefalede.

Superligamodellen er baseret på et struktureret koncept udarbejdet i samarbejde mellem Statens Serum Institut, Styrelsen for Patientsikkerhed og Rigspolitiet samt evalueret og justeret i forbindelse med udvalgte kampe i forsommeren 2020. De væsentligste punkter i konceptet er:

- Stadion opdeles i sektioner á max 500 personer med egne ind- og udgange samt separate toiletter og boder i hver sektion.
- Personalet på stadion trænes i korrekt brug af værnemidler, håndhygiejne, rengøring samt i generel forebyggelse af smitterisiko.
- Alle sæder er nummererede, og alle sidder ned under kampen. Hvert andet sæde er tomt, så der sikres afstand på 1 meter – både til sidemand og for/bag (personer som i forvejen har tæt kontakt kan vælge ikke at sidde med 1 meters afstand).
- Ved billetkøb registreres hvor alle sidder på stadion.
- Der anvendes i stort omfang skiltning samt afstands- og retningsangivende markeringer med det formål at forebygge kødannelse og flaskehalse.
- Der iværksættes særlig undervisning af kontrollører, hvis opgave er at guide gæster samt gribe ind ved/forebygge ukontrolleret adfærd.
- Der opsættes ekstra spritdispensere på relevante steder.
- Der opfordres til at følge retningslinjer over højttalere i pauser.
- Politi og sundhedsmyndigheder godkender en sundhedsplan, der minimerer smitterisikoen under hele stadionbesøget.

Hvis en person bliver smittet, opfordres den smittede at kontakte stedet hvor arrangementet fandt sted således at der kan gives besked til alle i samme sektion med en opfordring til at blive testet. Der er ikke krav om at tilskuere skal testes før en kamp. Superliga-ordningen har været anvendt siden juni 2020 med op til 500 personer i de angivne sektioner. I september-oktober 2020 blev afholdt 14 superligakampe, hvor enkelte kampe havde op til ca. 9000 tilskuere. Der foreligger ikke en rapport eller evaluering af forløbet eller om ordningen har fungeret efter hensigten.

Bedømt ud fra de ugentlige rapporter fra signalmøder vedrørende covid-19 som afholdes imellem regionale og nationale interessenter har der ikke været mistanke om smitteudbrud eller smittekæder i relation til arrangementer, der har anvendt superliga-

ordningen. Der er indtil nu ikke kendskab til smitteudbrud som formodes at være relateret til et "superliga"-arrangement⁵.

Konklusion og vurdering:

Superliga-ordningen vurderes at kunne understøtte og forstærke effekten af de generelle anbefalinger mod covid-19, således at det er muligt at øge forsamlingsstørrelsen i forbindelse med afholdelse af fx kulturaktiviteter. Det er vigtigt, at alle elementer angivet i modellen medtages herunder undervisning. Det bemærkes, at det aktuelle afstandskrav er øget til 2 meter, og det anbefales, at dette fastholdes, såfremt der vælges at anvende de principper, som er beskrevet i superliga-ordningen. Det vurderes, at superliga-ordningen kan forbedres ved at kræve, at tilskuere testes før en kamp, da dette bidrager til, at asymptomatiske/præsymptomatiske personer med et højt virusniveau ikke møder frem. Superligaordningen kan også forbedres ved at etablere en tæt dialog imellem Styrelsen for Patientsikkerhed og parter der bruger superliga-ordningen. Hermed gives der bedre mulighed for en effektiv og systematisk kontaktopsporing ved tilfælde af covid-19 blandt tilskuere.

⁵ Personlig meddelelse, Claus Thomsen Divisionsforeningen. 12. marts 2021

Samlet vurdering

Her følger en opsummering af de kvalitative vurderinger, som kan læses i deres helhed i notatets øvrige afsnit herunder forbehold og hensyn, som skal tages med i en samlet vurdering. Tiltag er vurderet relativt til hinanden.

Tabel: Opsummering af de kvalitative vurderinger

#	Beskrivelse af nuværende tiltag <i>(Beskrivelse af hvad der lempes til)</i>	Vurdering af lempelsens betydning for smitteudbredelse (relativt til de øvrige tiltag)	Vurderingen beror særligt på
1.	<p>Udendørs siddende tilskuere fx fodboldkampe: Forsamlingsforbud 5 personer</p> <p><i>Lempes til: Forsamlingsforbud hæves til 250 siddende tilskuere udendørs med krav om test, 2 meters afstand mv. ("Superliga-ordningen" indføres)</i></p> <p><i>Lempes til: Forsamlingsforbud hæves til 500 siddende tilskuere udendørs med krav om test, 2 meters afstand mv. ("Superliga-ordningen" indføres)</i></p> <p><i>Lempes til: Forsamlingsforbud hæves til 1.000 siddende tilskuere udendørs med krav om test, krav om 2 meters afstand mv.</i></p>	<p>Lav – Middel (Lav)</p> <p>Lav – Middel (Lav)</p> <p>Middel-Høj</p>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår udendørs og giver god mulighed for udluftning.• Superligaordningen er et struktureret koncept som antages at begrænse smittespredning.• Test før deltagelse begrænser antallet af personer med højt niveau af virus.• At der er 2 meters afstand imellem tilskuere og dermed ca. 50% færre tilskuere i forhold til lignende arrangementer under sidste genåbning.• Hvis der ikke er mulighed at sektionere med et tilskuerantal på 1000 kan risiko for smitteudbredelse ikke mindskes
2.	<p>Indendørs siddende tilskuere fx håndboldkampe: Indendørsarealer lukket for offentligheden.</p> <p><i>Lempes til: Forsamlingsforbud hæves til 250 siddende tilskuere indendørs. med krav om test, 2 meters afstand mv. ("Superliga-ordningen" indføres)</i></p> <p><i>Lempes til: Forsamlingsforbud hæves til 500 siddende tilskuere indendørs med krav om test, 2 meters afstand mv. ("Superliga-ordningen" indføres)</i></p> <p><i>Lempes til: Forsamlingsforbud hæves til 1.000 siddende tilskuere indendørs med krav om test, krav om 2 meters afstand mv.</i></p>	<p>Middel (Lav – Middel)</p> <p>Middel (Lav – Middel)</p> <p>Høj</p>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår indendørs og kan udfordre mulighed for udluftning.• Superligaordningen er et struktureret koncept som antages at begrænse smittespredning.• Test før deltagelse begrænser antallet af personer med højt niveau af virus.• At der er 2 meters afstand imellem tilskuere og dermed ca. 50% færre tilskuere i forhold til lignende arrangementer under sidste genåbning.• Hvis der ikke er mulighed at sektionere med et tilskuerantal på 1000 kan risiko for smitteudbredelse ikke mindskes

Tabel: Opsummering af de kvalitative vurderinger

#	Beskrivelse af nuværende tiltag <i>(Beskrivelse af hvad der lempes til)</i>	Vurdering af lempelsens betydning for smitteudbredelse (relativt til de øvrige tiltag)	Vurderingen beror særligt på
3.	Indendørs idræts-, fritids- og foreningsfaciliteter (udøvere): Indendørsarealer lukket for offentligheden. <i>Lempes til: Forsamlingsforbud 25 personer (Udøvere testes før aktivitet)</i> <i>Lempes til: Forsamlingsforbud 50 personer (Udøvere testes før aktivitet)</i>	Middel <i>(Lav-Middel)</i> Middel – Høj <i>(Middel)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår indendørs og kan udfordre mulighed for udluftning.• Det er en meget sammensat gruppe af aktiviteter og personer• Risikoen for smitte er afhængig af aktivitet, adfærd og hygiejne.• Dansk erfaring fra epidemien opsamlet af Signalgruppen er, at der er set mange tilfælde af smittespredning i forbindelse med disse aktiviteter.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt udøvere gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.
4.	Indendørs kulturinstitutioner, fx museer, biblioteker mv. (Publikum i bevægelse): Indendørsarealer skal holde lukket for offentligheden. <i>Lempes til: overholdelse af arealkrav, krav om mundbind mv. (Publikum testes før deltagelse)</i>	Lav-Middel <i>(Lav)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår indendørs og kan udfordre mulighed for udluftning.• Antallet af berørte personer er højt (fx ca. 3 millioner besøgende på bibliotek per måned, tal fra 2019).• Det er generelt tale om en aktivitet med gode muligheder for at holde afstand, adgang til håndhygiejne og brug af mundbind.• Kontakter til andre personer vurderes til at være kortvarigt.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt publikum gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.
5.	Indendørs kulturinstitutioner fx spillesteder (Stående publikum): Indendørsarealer skal holde lukket for offentligheden. <i>Lempes til: overholdelse af arealkrav, krav om mundbind mv. (Publikum testes før deltagelse)</i>	Middel-Høj <i>(Middel)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår indendørs og kan udfordre mulighed for udluftning.• Aktiviteten kan være forbundet med en høj grad af personlig engagement med risiko for tab af kontrol og dermed manglende efterlevelse af anbefalinger• Det antages at der ofte vil være blanding af flere sociale netværk samt mulig sammenkomst før og efter aktiviteten.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt publikum gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.

Tablet: Opsummering af de kvalitative vurderinger

#	Beskrivelse af nuværende tiltag <i>(Beskrivelse af hvad der lempes til)</i>	Vurdering af lempelsens betydning for smitteudbredelse (relativt til de øvrige tiltag)	Vurderingen beror særligt på
6.	Indendørs kulturinstitutioner fx teatre, biografer mv. (Siddende publikum): Indendørsarealer skal holde lukket for offentligheden <i>Lempes til: 500 siddende personer, overholdelse af arealkrav, 2 meters afstand, krav om mundbind mv. (Publikum testes før deltagelse)</i>	Lav-Middel <i>(Lav)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår indendørs og kan udfordre mulighed for udluftning.• Det antages at der kan være blanding af flere sociale netværk samt mulig sammenkomst før og efter aktiviteten.• Der bør sikres god adgang til håndhygiejne.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt publikum gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.
	<i>Lempes til: 1.000 siddende personer, overholdelse af arealkrav, 2 meters afstand, krav om mundbind mv. (Publikum testes før deltagelse)</i>	Middel-Høj <i>(Middel)</i>	
7.	Indkøbscentre, storcentre, stormagasiner mv. fælles arealer: lukket. <i>Lempes til: Krav om opsynspersonale, skærpede kvadratmeterkrav mv. (Kunder testes før ophold)</i>	Middel <i>(Lav-Middel)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår indendørs og kan udfordre mulighed for udluftning.• Storcentre har store fællesarealer, hvilket indebærer særlig risiko for, at folk opholder sig der i længere tid.• Der bør være stor fokus på at undgå, at personer forsamlles.• Det bør være stor fokus på adgang til håndhygiejne, samt hyppig rengøring af kontaktpunkter.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt kunder gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.
8.	Serveringssteder mv.: Lukket, restauranter mv. mulighed for take-away. <i>Lempes til: Udendørs serveringssteder kan åbne med krav om brug af mundbind, begrænset åbningstid mv. (Kunder testes før ophold)</i>	Lav-Middel* <i>(Lav)</i>	<ul style="list-style-type: none">• I tilknytning til serveringssteder er rapporteret en række superspredningsbegivenheder i ind- og udland• Serveringssteder udgør ofte en ramme for sociale sammenkomster, hvor indtagelse af alkohol er en del af begivenheden.• Aktiviteter som foregår udendørs giver god mulighed for udluftning.• * <u>Bar og værtshuse</u> vurderes til Middel – Høj, og ved brug af test er vurdering Middel.• Aktiviteter som foregår indendørs kan udfordre mulighed for udluftning.• ** <u>Bar og værtshuse</u> vurderes til Høj, og ved brug af test er vurdering Middel-Høj.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt kunder gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer. <i>Det bemærkes, at det administrativt ikke er muligt at adskille de forskellige typer af serveringssteder.</i>
	<i>Lempes til: Alle serveringssteder kan åbne med krav om brug af mundbind, begrænset åbningstid mv. (Kunder testes før ophold)</i>	Middel** <i>(Lav-Middel)</i>	

Tabel: Opsummering af de kvalitative vurderinger

#	Beskrivelse af nuværende tiltag <i>(Beskrivelse af hvad der lempes til)</i>	Vurdering af lempelsens betydning for smitteudbredelse (relativt til de øvrige tiltag)	Vurderingen beror særligt på
9.	Arbejdspladser: Offentlige ansatte hjemsendes og privat ansatte opfordres kraftigt hertil. <i>Lempes til: Arbejder hjemmefra i videst muligt omfang (Ansatte testes regelmæssigt)</i>	Middel <i>(Lav-Middel)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår indendørs og kan udfordre mulighed for udluftning.• Danske studier viser at blandt smittede mener op mod 1/3 af de smittede at de er smittet på arbejdspladsen.• Det er anslået af Finansministeriet, at op mod 240.000 per dag vil møde op på arbejde dagligt i forlængelse af lempelsen.• SST vurderer, at arbejdspladser generelt danner rammer, hvor smitteforebyggende anbefalinger samt smitteopsporing i høj grad kan understøttes.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt ansatte gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.
10.	Dagtilbud: Opfordring til at holde børn hjemme. <i>Lempes til: Opfordres ikke længere til at holde børn hjemme. (Forældre og ansatte testes regelmæssigt)</i>	Lav <i>(Lavest)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Der forventes ikke en stigning i aktiviteten, da det antages, at aktiviteten i forvejen er tilbage på samme niveau som før opfordringen om at holde børn hjemme.• Der er gode muligheder for at sikre adgang til god håndhygiejne og rengøring.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt forældre og ansatte gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.
11.	Forsamlingsforbud (udendørs): Forsamlingsforbud 5 personer. <i>Lempes til: Forsamlingsforbud udendørs hæves til 10 personer. (Borgere testes regelmæssigt)</i>	Middel <i>(Lav-Middel)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Lempelsen sigter mod at øge antallet udendørs• Ca. 1/3 af smitten sker i husstanden og her er der fortsat en anbefaling om max 5 personer – indendørs. Det samme gælder for arbejdsplads.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt borgere gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.
12.	Udendørs gudstjenester: Udendørs aktiviteter er omfattet af forsamlingsforbuddet på 5 personer. <i>Lempes til: Forsamlingsforbuddet hæves til 25 personer. (Personer testes før deltagelse)</i> <i>Lempes til: Forsamlingsforbuddet hæves til 50 personer. (Personer testes før deltagelse)</i>	Lav <i>(Lavest)</i> Lav <i>(Lavest)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår udendørs og giver god mulighed for udluftning.• Det skønnes at der gode muligheder for at overholde afstandskrav.• Stigning i aktivitet forventes at være minimal.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt deltagere gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.

Table: Opsummering af de kvalitative vurderinger

#	Beskrivelse af nuværende tiltag <i>(Beskrivelse af hvad der lempes til)</i>	Vurdering af lempelsens betydning for smitteudbredelse (relativt til de øvrige tiltag)	Vurderingen beror særligt på
13.	Afgangsstuderende på videregående uddannelser med praksisrettede elementer: Hjemsendt. <i>Lempes til: Genåbning med sigte på især afgangsstuderende på uddannelser med mange praksiselementer. (Studenter testes regelmæssigt)</i>	Lav-Middel <i>(Lav)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår indendørs og kan udfordre mulighed for udluftning.• Lempelsen omfatter ca. 15% af de studerende og det muliggør opdeling i mindre og faste grupper.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt deltagere gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.
14.	Elever på erhvervsuddannelser: Hjemsendt. <i>Lempes til: 100 pct. Fremmøde (Elever testes regelmæssigt)</i> <i>Lempes til: 50 pct. Fremmøde (Elever testes regelmæssigt)</i>	Middel <i>(Lav-Middel)</i> Lav-Middel <i>(Lav)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår indendørs og kan udfordre mulighed for udluftning.• En lempelsen som omfatter 100% af de studerende vil besværliggøre opdeling i mindre og faste grupper.• En lempelsen som omfatter 50% af de studerende vil muliggøre opdeling i mindre og faste grupper.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt deltagere gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.
15	Elever på erhvervsuddannelser med behov for praktisk undervisning: Hjemsendt. <i>Lempes til: 100 pct. fremmøde for alle elever med behov for praktisk undervisning og 50 pct. fremmøde for øvrige afgangsstuderende på erhvervsuddannelserne. (Elever testes regelmæssigt)</i>	Middel <i>(Lav-Middel)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteten foregår indendørs og kan udfordre mulighed for udluftning.• En lempelse som omfatter 50-100% af de studerende vil besværliggøre opdeling i mindre og faste grupper.• Risiko for smitteudbredelse mindskes, såfremt deltagere gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer.

1. Udendørs siddende tilskuere

Aktuelt er der et forsamlingsforbud på mere end 5 personer udendørs.

Den foreslåede lempelse giver mulighed for et øget antal siddende tilskuere; henholdsvis 250, 500 og 1000.

De foreslåede forebyggende tiltag er

- 2 meters afstand mellem hver tilskuer
- Grupper der i forvejen har tæt kontakt, kan vælge ikke at sidde med 2 meters afstand
- Mulighed for at benytte uigennemtrængelige barrierer i stedet for 2 meters afstand
- Mulighed for sektionering i mindre sektioner, jf. superligamodel
- Brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer

Vurdering: For den foreslåede lempelse uden en sektionering vurderes, at risikoen for smitteudbredelse vil være **Lav - Middel** for henholdsvis 250 og 500 udendørs siddende tilskuere og **Middel – Høj** for 1000 udendørs siddende tilskuere.

*Såfremt lempelsen suppleres med tiltag som anvendt i Superliga-ordningen, er vurderingen, at risiko for smitteudbredelse vil være **Lav** for henholdsvis max. 250 og 500 udendørs siddende tilskuere per sektion. Hvis der ikke er mulighed at sektionere med et tilskuerantal på 1000 kan risiko for smitteudbredelse ikke mindskes.*

Grundlag for vurdering

I perioden april – juni skønner Kulturministeriet, at lempelsen vil berøre mellem ca. 60.000 og 150.000 gæster til udendørs fodboldkampe ved hhv. 250 og 1.000 siddende tilskuere og omkring 20.000 spejdere og medlemmer ved øvrig foreningsaktivitet. Derudover kan der være andre former for udendørs kulturarrangementer med siddende publikum, f.eks. udendørs koncerter og forestillinger, oplæsninger mv. Det har ikke været muligt at fremskaffe data på dette.

Aldersgruppen kan spænde vidt, men det antages, at det fortrinsvist er voksenpublikum. Der er ikke sat tal på varighed, men aktiviteten er siddende, og derfor vurderes denne faktor at være mindre betydende. Der vil være en ikke kvantificerbar risiko for blanding af social netværk. Afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel. Ydermere kan arrangementet give anledning til, at tilskuere finder sammen på tværs af sociale netværk og afholder et form for samvær før og efter aktiviteten. Vejledning og information til tilskuere bør fokusere på disse aspekter.

Det er afgørende, at der er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand.

Disse faktorer kan styrkes ved at anvende principper som omtalt under superliga-ordningen, hvor der er fokus på en styret og vejledt adfærd på området, hvor aktiviteten finder sted. Samtidig indebærer en superliga-ordning en mulighed for at sektionere tilskuere, herunder kendskab til *hvem* der sidder *hvor*. Dette vurderes at være nyttigt i forbindelse med en evt. opfølgende kontaktopsporing.

Brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer vil medvirke til, at færre asymptomatiske/præsymptomatiske personer med et højt virusniveau deltager i aktiviteten.

2. Indendørs siddende tilskuere

Aktuelt skal idræts-, forenings- og fritidsaktiviteter holde indendørsarealer lukket for offentligheden.

Den foreslåede lempelse giver mulighed for et øget antal indendørs siddende tilskuere; henholdsvis 250, 500 og 1000.

De foreslåede forebyggende tiltag er:

- 2 meters afstand mellem hver tilskuer
- Grupper, der i forvejen har tæt kontakt, kan vælge ikke at sidde med 2 meters afstand
- Mulighed for at benytte uigennemtrængelige barrierer i stedet for 2 meters afstand
- Der skal bæres mundbind eller visir indendørs på idrætsfaciliteter, herunder foreningslokaler mv., når stående
- Brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse vil være **Middel** for henholdsvis 250 og 500 indendørs siddende tilskuere og **Høj** for 1000 indendørs siddende tilskuere.

*Såfremt lempelsen suppleres med tiltag som anvendt i superliga-ordningen, er vurderingen, at risiko for smitteudbredelse vil være **Lav-Middel** for henholdsvis 250 og 500 indendørs siddende tilskuere. Hvis der ikke er mulighed at sektionere med et tilskuerantal på 1000 kan risiko for smitteudbredelse ikke mindskes.*

Grundlag for vurdering

I perioden april-juni skønner Kulturministeriet, at denne lempelse vil omfatte mellem ca. 30.000 og 115.000 personer i forbindelse med idrætsarrangementer (ishockey og håndbold) for hhv. 250 og 1.000 siddende tilskuere. Der vil i begrænset omfang være tilskuere til arrangementer/events under de øvrige idrætter. Der skønnes derudover at være mellem 20.000 og 25.000 personer, som deltager i spejderaktiviteter og øvrigt foreningsliv og ca. 8.000 personer på aftensskoler, daghøjskoler m.m. per måned. Musik- og kulturskoler vurderes at have ca. 70.000-90.000 elever.

Aldersgruppen kan spænde vidt. Der er ikke sat tal på varighed, men aktiviteten er siddende og derfor vurderes denne faktor at være mindre betydende. Der vil være en ikke kvantificerbar risiko for blanding af social netværk. Afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel. Ydermere kan arrangementet give anledning til, at tilskuere finder sammen på tværs af sociale netværk og afholder et form for samvær før og efter aktiviteten. Vejledning og information til tilskuere bør fokusere på disse aspekter.

Det er afgørende, at der er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand. Det vurderes sufficient, at der bruges mundbind under bevægelse eller stående aktivitet, hvilket også er vigtigt i situationer, hvor afstand ikke kan overholdes (fx ved bevægelse på fællesarealer og ved adgang til toilet og servicering). Der bør være ekstra fokus på ventilation og mulighed for udluftning.

Disse faktorer kan styrkes ved at anvende principper som omtalt under superliga-ordningen, hvor der er fokus på en styret og vejledt adfærd på området, hvor aktiviteten finder sted. Samtidig indebærer en superliga-ordning en mulighed for at sektionere tilskuere, herunder kendskab til *hvem* der sidder *hvor*. Dette vurderes at være nyttigt i forbindelse med en evt. opfølgende kontaktopsporing.

Brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer vil medvirke til, at færre asymptomatiske/præsymptomatiske personer med et højt virusniveau deltager i aktiviteten.

3. Indendørs idræts-, fritids- og foreningsfaciliteter - udøvere

Aktuelt skal idræts-, forenings- og fritidsaktiviteter holde indendørsarealer lukket for offentligheden.

Den foreslåede lempelse giver mulighed for, at forsamlingsstørrelsen på indendørs idræts-, fritids- og foreningsfaciliteter i organiseret regi hæves til hhv. 25 og 50.

De foreslåede forebyggende tiltag er:

- Overholdelse af arealkrav for lokaler, hvortil der er offentlig adgang
- Der skal bæres mundbind eller visir indendørs på idrætsfaciliteter, herunder foreningslokaler mv., når stående.

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse vil være **Middel** for henholdsvis 25 deltagere på indendørs arealer og **Middel-Høj** for 50 deltagere på indendørs arealer.

*Såfremt lempelsen suppleres med brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer, er vurderingen, at risiko for smitteudbredelse vil være **Lav-Middel** for henholdsvis 25 indendørs deltagere og **Middel** for 50 indendørs deltagere.*

Grundlag for vurdering

Lempelsen omfatter meget sammensatte grupper og et potentielt stort antal.

Kulturministeriet skønner, at antallet af idrætsaktive danskere i indendørsidrætten kan andrage mellem ca. 590.000 og 675.000 personer i april måned, men at antallet falder til mellem ca. 170.000 og 180.000 i juni måned ved hhv. 25 og 50 indendørs deltagere. I fitnessbranchen skønnes det, at der er omkring 400.000 aktive medlemmer i hele perioden fra april til juni uanset om forsamlingsstørrelsen hæves til 25 eller 50 personer. Musik- og kulturskoler vurderes at have ca. 70.000-90.000 elever, mens det estimeres, at aftenskoler, daghøjskoler, folkeuniversitetet, amatørkulturen samt øvrig folkeoplysning vil have deltagelse fra ca. 75.000 personer om måneden. Dertil kommer at deltagere i spejderaktivitet og øvrigt foreningsliv er estimeret til at udgøre knap 250.000 personer.

Aldersgruppen kan spænde vidt, og der vil sandsynligvis også være en del børn. Børn formodes at have sværere ved konsekvent efterlevelse af de generelle anbefalinger om fx håndhygiejne og afstandskrav.

Type af aktivitet antages at være meget heterogen fra fx yoga-træning over til svømmefaciliteter, men fælles for aktiviteterne er, at der kan forventes en markant øget fysisk aktivitet og dermed også en større udskillelse af evt. virus fra luftveje. Varighed af aktiviteter formodes at være varierende, men her kan overvejes at afkorte, fx halvere den normale varighed.

Der vil være en ikke kvantificerbar risiko for blanding af social netværk, som vurderes at være af mindre betydning, da det formodes, at det ofte vil være samme personkreds, der deltager i aktiviteten. Afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel. Det antages, at aktiviteten kun i begrænset omfang vil give anledning til, at deltagere finder sammen på tværs af sociale netværk, da antallet per aktivitet trods alt er begrænset.

Det er afgørende, at der er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand. Det vurderes sufficient, at der bruges mundbind ved bevægelse på fællesarealer og ved adgang til toilet og servicering. Der anvendes ikke mundbind under selve aktiviteten. Der bør være særlig fokus på ventilation og mulighed for udluftning, og det kan overvejes, om nogle aktiviteter kan flyttes udendørs.

Brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer vil medvirke til, at færre asymptomatiske/præsymptomatiske personer med et højt virusniveau deltager i aktiviteten.

4. Indendørs kulturinstitutioner (Publikum i bevægelse)

Aktuelt skal indendørs kulturinstitutioner holde indendørsarealer lukket for offentligheden.

Den foreslåede lempelse er rettet imod indendørs kulturinstitutioner, som er kendetegnet ved, at publikum er i bevægelse – går rundt, som fx på museer, kunsthaller og folkebiblioteker.

De foreslåede forebyggende tiltag er

- Overholdelse af arealkrav for lokaler, hvortil der er offentlig adgang
- Der skal bæres mundbind eller visir indendørs på kulturinstitutioner, når publikum er i bevægelse eller stående.

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse vil være **Lav-Middel**.

*Såfremt lempelsen suppleres med brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer, er vurderingen, at risiko for smitteudbredelse vil være **Lav**.*

Grundlag for vurdering

Lempelsen omfatter en stor del af befolkningen. Kulturministeriet vurderer således, at der i gennemsnit per måned er ca. 3,1 mio. besøgende på landets folkebiblioteker. I 2019 var der i alt knap 5.000 årsværk på landets folkebiblioteker og forskningsbiblioteker. Museer har ca. 13,4 mio. besøgende per år og 6.000 ansatte. Dertil kommer besøgende i zoologiske anlæg.

Aldersgruppen kan spænde vidt, men er fortrinsvist voksenpublikum. Nogle museer har dog særlige aktiviteter for børn og er derfor attraktive for børnefamilier, men overordnet vurderes type af aktivitet ikke at bidrage væsentligt til risiko for smitteudbredelse.

Besøgsvarigheden kan være længerevarende (> 1-2 timer), og dette kan fx imødegås ved tidsbestilling med angivelse af varighed. Der vil være en ikke kvantificerbar risiko for blanding af sociale netværk. Dog anses kontakten imellem personer oftest at være kortvarig.

Afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel.

Det er afgørende, at der er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand. Rengøring af kontaktpunkter som dørhåndtag og gelænder er væsentligt. Det vurderes sufficient, at der bruges mundbind under bevægelse eller stående aktivitet, hvilket også er vigtigt i situationer, hvor afstand ikke kan overholdes (fx ved bevægelse på fællesarealer og ved adgang til toilet og servicering). Visse udstillinger kan være særdeles populære og tiltrække mange besøgende, hvorfor det er vigtigt at have styr på, hvor mange der kan lukkes ind ad gangen, så arealkravet overholdes, og

kødannelse undgås. Dette gælder også, såfremt der er en café eller restaurant på museet. Aktiviteten foregår indendørs, og der bør være ekstra fokus på ventilation og mulighed for udluftning.

Såfremt der i forbindelse med aktiviteten opfordres til brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer, vil det medvirke til, at færre asymptomatiske/præsymptomatiske personer med et højt virusniveau deltager i aktiviteten.

5. Indendørs kulturinstitutioner (Stående publikum)

Aktuelt skal indendørs kulturinstitutioner holde indendørsarealer lukket for offentligheden.

Den foreslåede lempelse er rettet imod indendørs kulturinstitutioner som er kendetegnet ved at publikum er i stående – *med fokus på spillesteder*.

De foreslåede forebyggende tiltag er

- Overholdelse af arealkrav for lokaler, hvortil der er offentlig adgang.
- Der skal bæres mundbind eller visir indendørs på kulturinstitutioner når i bevægelse eller stående

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse vil være **Middel-Høj**.

*Såfremt lempelsen suppleres med brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen at risiko for smitteudbredelse vil være **Middel**.*

Grundlag for vurderingen

Kulturministeriet har oplyst, at der i 2018 var der lidt over 1,5 mio. publikummer til koncerter på spillesteder. Disse er ikke inddelt i aktivitet i månederne april-juni. Samlet set beskæftigede livebranchen var i 2017 knap 4.000 årsværk (dette dækker dog også over festivalområdet, som typisk foregår udenfor). Aldersgruppen kan spænde vidt, men er fortrinsvist voksenpublikum. Aktiviteten omfatter ikke fx diskotek eller stadionkoncerter. Dog vurderes, at aktiviteten i nogen grad kan være forbundet med situationer, hvor deltagere oplever stort engagement (fx råb eller sang), og såfremt der yderligere er mulighed for køb af alkohol, vurderes at det kan indebære tab af kontrol og dermed ringere efterlevelse af generelle forholdsregler, som at holde afstand, håndhygiejne, brug af mundbind. Besøgsvarigheden vil ofte være længerevarende (> 1-2 timer). Der vil være en ikke kvantificerbar risiko for blanding af social netværk. Afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel. Ydermere kan arrangementet give anledning til at tilskuere finder sammen på tværs af sociale netværk og afholder et form for samvær før og efter aktiviteten. Vejledning og information til tilskuere bør fokusere på disse aspekter.

Det er afgørende, at der er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand. Rengøring af kontaktpunkter som dørhåndtag og gelænder er væsentligt. Det vurderes sufficient at der bruges mundbind under bevægelse eller stående aktivitet, hvilket også er vigtigt i situationer hvor afstand ikke kan holdes (fx ved bevægelse på fællesarealer og ved adgang til toilet og servicering). Aktiviteten foregår indendørs og der bør være ekstra fokus på ventilation og mulighed for udluftning. Brug af hurtigtest

og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer vil medvirke til at færre asymptomatiske/præsymptomatiske personer med et højt virus niveau deltager i aktiviteten.

6. Indendørs kulturinstitutioner (siddende publikum)

Aktuelt skal indendørs kulturinstitutioner holde indendørsarealer lukket for offentligheden.

Den foreslåede lempelse giver mulighed for et øget antal indendørs (henholdsvis 500 og 1000) siddende tilskuere i kulturinstitutioner (*biografer, teatre, mv.*).

De foreslåede forebyggende tiltag er

- Overholdelse af arealkrav for lokaler, hvortil der er offentlig adgang, herunder lempet areal-krav i lokaler hvor besøgende mv. i det væsentlige sidder ned.
- 2 meters afstand mellem hver tilskuer
- Grupper der i forvejen har tæt kontakt, kan vælge ikke at sidde med 2 meters afstand
- Mulighed for at benytte uigennemtrængelige barrierer i stedet for 2 meters afstand
- kunderne mv. i al væsentlighed sidder ned på faste pladser med retning mod scene, biograflærred, bane eller lignende.
- Der skal bæres mundbind eller visir indendørs på kulturinstitutioner

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse vil være **Lav-Middel** for 500 indendørs siddende tilskuere og **Middel-Høj** for 1000 indendørs siddende tilskuere.

*Såfremt lempelsen suppleres med brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen at risiko for smitteudbredelse vil være **Lav** for 500 indendørs siddende tilskuere og **Middel** for 1000 indendørs siddende tilskuere.*

Grundlag for vurderingen

Kulturministeriet forventer, at antallet af deltagere i de berørte aktiviteter vil blive reduceret på grund af afstandskrav. Således skønnes for biografer, at det maksimale antal tilskuere vil være 300.000 per måned, da ingen biografer menes at have mulighed for 1.000 tilskuere ud fra de angivne arealkrav. Dette baseret på siddende tilskuere i salene. Det skønnes, at teatre vil have ca. 125.000 gæster, klassiske koncerter vil have godt 10.000 gæster, mens kirkekoncerter skønnes at have godt 15.000 gæster uanset om der er tale om 500 siddende tilskuere eller 1.000 siddende tilskuere. I en periode på tre måneder anslås antallet af gæster hos andre arrangører af koncerter maksimalt at blive 200.000 ved 500 siddende tilskuere og 250.000 ved 1.000 siddende tilskuere. Aldersgruppen kan spænde vidt, men er fortrinsvist voksenpublikum. Aktiviteten er siddende og derfor vurderes disse faktorer at være mindre betydende. Der vil være en risiko for blanding af social netværk, men denne

risiko er ikke kvantificerbar. Deltagelse i aktiviteten forventes at give anledning til, at tilskuere finder sammen på tværs af sociale netværk og afholder et form for samvær før og efter aktiviteten. Andre afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel. Vejledning og information til tilskuere bør fokusere på disse aspekter.

Det er afgørende, at der er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand. Rengøring af kontaktpunkter som dørhåndtag og gelænder er væsentligt. Det vurderes sufficient at der bruges mundbind under bevægelse eller stående aktivitet, hvilket også er vigtigt i situationer hvor afstand ikke kan holdes (fx ved bevægelse på fællesarealer og ved adgang til toilet og servicering). Der bør være ekstra fokus på ventilation og mulighed for udluftning. Disse faktorer kan styrkes ved at anvende principper som omtalt under "superliga-ordningen", hvor der er fokus på en styret og vejledt adfærd på området, hvor aktiviteten finder sted. Samtidig indebærer en superliga-ordning en mulighed for at sektionere tilskuere, herunder kendskab til *hvem* der sidder *hvor*. Dette vurderes at være nyttig i forbindelse med en evt. opfølgende kontaktopsporing. Brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer vil medvirke til at færre asymptomatiske/præsymptomatiske personer med et højt virus niveau deltager i aktiviteten.

7. Indkøbscentre, storcentre, stormagasiner mv. fælles arealer

Aktuelt skal indkøbscentre, stormagasiner, arkader og basarer holde lukket

Den foreslåede lempelse giver mulighed for at åbne indkøbscentre etc. De foreslåede forebyggende tiltag er:

- Krav om synligt opsynspersonale
- Anbefaling om, at kun ét familiemedlem handler ad gangen.
- Forbud mod salg af alkohol fra serveringssteder, i detailhandlen og fra øvrige steder, hvor offentligheden har adgang efter kl. 22.00 og til kl. 5.00.
- Krav om skiltning i detailhandlen med, hvor mange kunder der maksimalt må lukkes ind i lokalet.
- Skærpede kvadratmeterkrav
- Krav om, at det ved tydelig afmærkning, instruktion eller lignende tydeligt fremgår, at kunder skal bevæge sig i samme retning eller holde til højre
- Krav om brug af mundbind

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse vil være **Middel**.

*Såfremt lempelsen suppleres med brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen at risiko for smitteudbredelse vil være **Lav-Middel**.*

Grundlag for vurderingen

Vurderingen fokuserer på smitteudbredelsen i relation til fællesarealer.

Erhvervsministeriet har skønnet, at antallet af besøgende per år i storcentre og lignende vil stige til ca. 140 mio. kunder på årsbasis og at yderligere 33.000 beskæftigede vil være tilbage i job. Dette skal ses i lyset af, at en stor del af kunderne allerede kommer i storcentrene i forbindelse med indkøb i dagligvarebutikkerne. En del af disse kunder, forventes også at benytte udvalgsvarebutikkerne i storcentre mv., når de åbner. Den relativt store aktivitet anses for at være en betydende forstærkende element i vurderingen af risiko for smitteudbredelse. Aldersgruppen kan spænde vidt, og vil nok omfatte alle aldersgrupper. Aktiviteten vil være præget af bevægelse, men også med møder med andre sociale netværk. Varigheden er usikker, men det er vigtigt at forebygge at der ikke opstår forsamlinger på fællesarealer.

Det er afgørende, at der er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand, samt at bruge mundbind når afstand ikke kan holdes. Rengøring af kontaktpunkter som dørhåndtag og gelænder er væsentligt. Der er krav om synligt opsynspersonale som kan understøtte korrekt adfærd, herunder længerevarende ophold på fællesarealer.

Aktiviteten foregår indendørs og der bør være ekstra fokus på ventilation og mulighed for udluftning. Publikum vil komme fra mange forskellige netværk, men det vurderes ikke til at være kritisk ved denne aktivitet, der består i rolig gang og kun kortvarig kontakt med andre personer, da publikum hele tiden flytter sig.

8. Serveringssteder mv.

Aktuelt skal serveringssteder holde lukket (bortset fra take-away).

Den foreslåede lempelse gør det muligt for serveringssteder at åbne og omfatter både inden- såvel som udendørsservering.

De foreslåede forebyggende tiltag er

- Begrænsning i åbningstid (kl. 22 eller kl 23)
- Opfordring til at serveringssteder indfører frivillig registrering af gæsterne for at hjælpe smitteopsporingen.
- Der skal bæres mundbind eller visir når i bevægelse eller stående

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse ved udendørsservering at være **Lav-Middel** (for bar og værtshuse: **Middel-Høj**) og for alle serveringssteder inklusiv indendørs servering at være **Middel** (for bar og værtshuse: **Høj**).

*Såfremt lempelsen suppleres med brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen, at risiko for smitteudbredelse vil ved udendørsservering være **Lav** (for bar og værtshuse: **Middel**) og for indendørs servering være **Lav-Middel** (for bar og værtshuse: **Middel-Høj**).*

Grundlag for vurderingen

Erhvervsministeriet har oplyst, at der umiddelbart ikke findes nogen opgørelse over, hvor mange serveringssteder, der har udendørsservering. Erhvervsministeriet skønner, at der er et opsparet behov, hvorfor åbningen kan give anledning til, at relativt mange mennesker vil besøge serveringssteder, der har udendørsservering. Hvis det antages, at halvdelen af alle caféer og restauranter har eller vil arrangere udendørsservering, (og at det giver færre siddepladser end normalt), vil en beregningsteknisk antagelse om kundeflow svarende til, at ca. en fjerdedel af alle daglige besøgende vil benytte sig af udendørs-servering, resultere i ca. 125.000 daglig besøgende og 50.000 beskæftigede. Hvis indendørsservering ligeledes kan åbne har Erhvervsministeriet skønnet, at der vil være ca. 400.000 daglige gæster på restauranter og cafeer. Ift. barer og værtshuse vil udendørs servering skønsmæssigt svare til ca. 35.000 daglig besøgende og knap 2.000 beskæftigede, hvis det antages, at kun en mindre del af barer og værtshuse kan servere udendørs svarende til at fx ca. en femtedel af alle besøgende vil kunne benytte sig af udendørs-servering. Hvis der åbnes for indendørsservering har Erhvervsministeriet skønnet, at der vil være 135.000 daglige gæster på barer og værtshuse. Vurderingerne er foretaget på baggrund af de tiltag, der var gældende før restauranterne blev nedlukket i december 2020.

Aldersgruppen kan spænde vidt, men er fortrinsvist voksne. Type af aktiviteten vurderes at være forbundet med situationer, hvor deltagere oplever stort engagement (fx råb eller sang). Dette vil især være uhdtalt for serveringssteder der primært forhandler alkohol (fx bar og værtshuse). Der er mulighed for køb af alkohol, og det vurderes at det kan indebære tab af kontrol og dermed ringere efterlevelse af generelle forholdsregler, som at holde afstand, håndhygiejne, brug af mundbind. Det forventes at det maksimale antal af personer i selskabet svarer til det på tidspunktet gældende forsamlingsforbud. Det formodes dog at deltagerne er siddende og det vil mindske risiko for smitteudbredelse. Besøgsvarigheden vil være varierende.

Der er ikke foretaget selvstændig vurdering af åbningstiden, da det er yderst usikker hvilken påvirkning dette vil have. Fx kan en indskrænkning af åbningstiden medføre et større forbrug af alkohol inden for kort tid, alternativt kan det være at kunderne har samme adfærd som før og går hjem.

Der vil være en betydelig men ikke kvantificerbar risiko for blanding af social netværk. Afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel. Ydermere kan aktiviteten give anledning til at brugere finder sammen på tværs af sociale netværk og afholder et form for samvær før og efter aktiviteten. Vejledning og information til brugere bør fokusere på disse aspekter.

Indendørs servering vurderes at indebære en større risiko for smitteudbredelse end udendørs servering, men en kvantificering er ikke mulig, da der formodentlig er store forskelle med hensyn til plads indendørs.

Det antages at gældende arealkrav følges. Det er afgørende, at der er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand. Rengøring af kontaktpunkter som dørhåndtag og gelænder er væsentligt. Det vurderes sufficient at der bruges mundbind under bevægelse eller stående aktivitet, hvilket også er vigtigt i situationer hvor afstand ikke kan holdes (fx ved bevægelse på fællesarealer og ved adgang til toilet og servicering). Aktiviteten foregår indendørs og der bør være ekstra fokus på ventilation og mulighed for udluftning. Brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer vil formodentlig medvirke til at færre asymptomatiske/præsymptomatiske personer med højt virusniveau deltager i aktiviteten.

9. Arbejdspladser

Aktuelt er offentlige ansatte, der ikke varetager kritiske funktioner, hjemsendt, og privat ansatte som har mulighed for at arbejde uden fysisk fremmøde, opfordres kraftigt hertil.

Den foreslåede lempelse anbefaler, at offentlige ansatte, der ikke varetager kritiske funktioner samt privat ansatte som har mulighed for at arbejde uden fysisk fremmøde i videst muligt omfang arbejder hjemmefra.

Der er ingen øvrige foreslåede forebyggende tiltag knyttet til denne lempelse.

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse vil være **Middel**.

*Såfremt lempelsen suppleres med brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen, at risiko for smitteudbredelse vil være **Lav-Middel**.*

Grundlag for vurderingen

Finansministeriet har vurderet, at i gennemsnit vil 240.000 per dag møde op på arbejde dagligt i forlængelse af lempelsen. Det skal understreges, at en nylig dansk undersøgelse har vist at ca. 1/3 af danskere med covid-19 mener sig smittet på arbejde⁶.

Aldersgruppen omfatter et voksne. Det må forventes at flere vil tage på arbejde og dermed også indgå i sociale netværk som har været sat på pause. Et øget fremmøde på arbejdsplads vil i nogen grad påvirke risiko for smitteudbredelse. Afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel. Ydermere kan fremmøde give anledning til at arbejdstagere finder sammen på tværs af sociale netværk og afholder et form for samvær før og efter arbejde. Vejledning og information til arbejdstagere bør fokusere på disse aspekter.

Det er afgørende, at der på arbejdspladsen er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand. Rengøring af kontaktpunkter som dørhåndtag og gelænder er væsentligt. Aktiviteten vil foregå indendørs, og der bør stor fokus på regelmæssig udluftning.

Sundhedsstyrelsen vurderer, at arbejdspladser generelt danner rammer, hvor smitteforebyggende anbefalinger samt smitteopsporing i høj grad kan understøttes

⁶ Statens Serum Institut: Undersøgelse af mulige SARS-CoV-2 smittekilder i Danmark i november måned 2020, 4. februar 2021

10. Dagtilbud

Aktuelt opfordres forældre til at holde børn hjemme fra dagtilbud, hvis dette er muligt.

Den foreslåede lempelse fjerner opfordring til at forældre holder børn hjemme fra dagtilbud hvis muligt.

Der er ingen øvrige foreslåede forebyggende tiltag knyttet til denne lempelse ud over det, der allerede er gældende.

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse vil være **Lav**.

*Såfremt lempelsen suppleres med, at forældre og ansatte bruger hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen, at risiko for smitteudbredelse vil være **Lavest**.*

Grundlag for vurderingen

Børne- og Undervisningsministeriet har oplyst, at de seneste tilbagemeldinger fra kommunerne om aktivitet på dagtilbudsområdet indikerer, at aktiviteten er tilbage på samme niveau som før opfordringen om at holde børn hjemme. Derfor forventes lempelsen ikke at medføre en stigning i aktiviteten.

Aldersgruppen omfatter primært børn. Opholdet i dagtilbud vurderes i nogen grad at øge risiko for smitteudbredelse idet børn ikke kan forventes at holde afstand. I daginstitutioner kan aktiviteter fx organiseres i faste grupper/stuer med et fast antal ansatte for hver gruppe af børn. Udendørsaktiviteter vil med fordel kunne organiseres, så der ikke er for mange børn samlet ad gangen. Der bør være faste voksne omkring børnene også udendørs. Det må forventes at de voksne kommer til at indgå i flere sociale netværk, som ellers var sat på pause. Situationer omkring anbringe og hente kan skabe uhensigtsmæssige kontakter og en form for mylder. Dette kan imødegås ved at forældre bærer mundbind ved aflevering og afhentning af børn, at denne handling foregår uden for dagtilbuddet, hvilket allerede er tilfældet i dag. Vejledning og information til borgere bør fokusere på disse aspekter.

Det er afgørende, at der i dagtilbuddene er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand. Rengøring af kontaktpunkter som dørhåndtag og gelænder samt legeredskaber er væsentligt.

11. Forsamlingsforbud

Aktuelt er der forbud mod at forsamles mere end 5 personer, samt en anbefaling om max 5 personer i private hjem inkl. husstanden (medmindre husstanden er på mere end 5 personer) og en anbefaling om social kontakt med max 5 personer ud over sin husstand og arbejdsplads.

Lempelsen giver mulighed for at forsamlingsforbuddet hæves fra 5 til 10 personer. De foreslåede forebyggende tiltag er (uændret fra tidligere):

- Forsat anbefaling om max 5 personer i private hjem inkl. husstanden (medmindre husstanden er på mere end 5 personer).
- Fortsat anbefaling om social kontakt med max 5 personer ud over sin husstand og arbejdsplads.

Vurdering: En lempelse som giver mulighed for, at forsamlingsforbuddet hæves fra 5 til 10 personer (i det offentlige rum) vurderes til at være **Middel**.

*Såfremt lempelsen suppleres med at borgere ved deltagelse i forsamlinger gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen, at risiko for smitteudbredelse vil være **Lav-Middel**.*

Grundlag for vurderingen

Vurderingen tager udgangspunkt i, at lempelsen primært omfatter forsamlinger udendørs. En fordobling af forsamlingsforstørrelsen vil som udgangspunkt fordoble risiko for smitte opstået i forbindelse med forsamlinger. Dog vurderes, at risikoen for smitteudbredelse ikke øges tilsvarende, da forsamlinger primært sker udendørs. Der vil fortsat være en anbefaling på max 5 personer indendørs i husstanden og på arbejdsplads, da risiko for smitte er størst indenfor og i husstanden. Det vurderes, at lempelsen vil bidrage til en øget smitteudbredelse, men dog ikke med fordobling. Det er ikke muligt at anslå størrelsen af bidraget.

Alle aldersgrupper vil blive omfattet og betydningen vurderes som mindre. Ved at fordoble antallet i en forsamling vil - med udgangspunkt i en simpel modelbetragtning – risikoen for smitteudbredelse blive fordoblet. Ved at øge forsamlingsstørrelsen vil der være en øget risiko for blanding på tværs af sociale netværk, men et antal på 10 sætter en naturlig begrænsning på, hvor mange netværk der vil være tale om. Det antages at deltagere i forsamlinger i samme grad som før vil følge de generelle anbefalinger herunder holde afstand, udføre regelmæssig håndhygiejne og være opmærksom på hyppig udluftning såfremt forsamlingen foregår indendørs. En formodet afledet effekt er at der ved forsamlinger kan optræde flere situationer med "tab af kontrol" og dermed også manglende efterlevelse af retningslinjer. Det er ikke muligt at kvalificere dette yderligere.

12. Udendørs gudstjenester

Aktuelt er der forbud mod at forsamles mere end 5 personer.

Lempelsen giver mulighed for at antallet af deltagere ved en udendørs gudstjeneste eller kirkelig handling hæves til 25 henholdsvis 50. De foreslåede forebyggende tiltag er:

- 2 meters afstand mellem hver deltager.

Vurdering: En lempelse som giver mulighed for, at forsamlingsforbuddet hæves fra 5 til 25 henholdsvis 50 personer vurderes til at være **Lav**.

*Såfremt lempelsen suppleres med, at personer der deltager i forsamlinger gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen, at risiko for smitteudbredelse vil være **Lavest**.*

Grundlag for vurderingen

Kirkeministeriet har oplyst, at mange kirker i øjeblikket har mulighed for at huse 25 gæster indendørs. Derfor er det vurderingen, at afholdelse af gudstjenester og kirkelige handlinger udendørs med højst 25 deltagere næsten ingen effekt vil have på aktiviteten. Det kan dog have betydning for de små kirker. Ved et udendørs antal deltagere på 50 er det skønnet, at lempelsen vil være minimal i forhold til antallet af deltagere. Alle aldersgrupper vil blive omfattet men nok især den ældre befolkning. Aktiviteten vil formodentlig omfatte sang og her er overholdelse af afstandskrav vigtig. Varigheden antages at være ca. 1 time og betydningen vurderes som mindre. Ved at øge antallet i en forsamling vil - med udgangspunkt i en simpel modelbetragtning – risikoen for smitteudbredelse blive øget tilsvarende. Dette imødegås i nogen grad ved at aktiviteten afholdes udendørs og ved at holde en afstand på 2 meter. Ved at øge forsamlingsstørrelsen vil der være en øget risiko for blanding på tværs af sociale netværk. Der bør være fokus på, at forholdsregler som fx håndhygiejne og holden afstand gælder under hele aktiviteten.

Det er afgørende, at der i tilknytning til aktiviteten er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand. Rengøring af kontaktpunkter er vigtig, men omfanget af kontaktpunkter vurderes at være lavt.

13. Afgangsstuderende på videregående uddannelser med praksisrettede elementer

Aktuelt er undervisningen omlagt til digital undervisning uden fremmøde på de videregående uddannelser. Der forekommer undtagelser i helt særlige tilfælde, hvor fremmøde er nødvendigt, herunder f.eks. laboratorie-, klinik- og værkstedsundervisning.

Den foreslåede lempelse anbefaler genåbning for 15 procent af studerende på videregående uddannelser med sigte på især afgangsstuderende på uddannelser med mange praksiselementer. Der er ingen øvrige foreslåede forebyggende tiltag knyttet til denne lempelse.

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse vil være **Lav-Middel**.

*Såfremt lempelsen suppleres med at studerende gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen, at risiko for smitteudbredelse ved tilstedeværelse vil være **Lav**.*

Grundlag for vurderingen

Uddannelses- og Forskningsministeriet har skønnet, at lempelsen vil øge antallet af fremmødte med ca. 25.000 studerende samt knap 4.000 ansatte. Aldersgruppen omfatter de yngre voksne, og det bemærkes, at de yngre aldersgrupper i alderen 15-29 år har en høj forekomst af Covid-19. Aktiviteten indebærer praktiske øvelser. Det antages, at en stor del af undervisningen foregår indendørs. Varighed antages at være 6-8 timer per dag. Et øget fremmøde må forventes at øge risiko for smitteudbredelse, men det kan imødegås af at opdele de studerende i faste og mindre grupper – også i forbindelse med pauser. Det må forventes at flere vil indgå i sociale netværk som har været sat på pause. Afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel. Ydermere kan fremmøde give anledning til, at de studerende finder sammen på tværs af sociale netværk og afholder et form for samvær før og efter aktiviteten. Vejledning og information til studerende bør fokusere på disse aspekter.

Det er afgørende, at der på uddannelsesinstitutionen er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand, samt at de fremmødte er bekendt med anbefalingerne. Rengøring af kontaktpunkter som dørhåndtag og gelænder er væsentligt. Ved ophold indendørs er det vigtigt med god ventilation og regelmæssig udluftning. Regelmæssig brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer vil formodentlig medvirke til at færre asymptomatiske/præsymptomatiske personer deltager i undervisningen.

14. Erhvervsuddannelse

Aktuelt er undervisningen omlagt til nødundervisning uden fysisk fremmøde.

Den foreslåede lempelse giver mulighed for fremmøde af elever med henholdsvis fuld fremmøde og 50% fremmøde.

Der er ingen øvrige foreslåede forebyggende tiltag knyttet til denne lempelse ud over det, der allerede er gældende.

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse ved fuld fremmøde vil være **Middel** og for 50% fremmøde vil være **Lav-Middel**.

*Såfremt lempelsen suppleres med, at elever gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen, at risikoen for smitteudbredelse ved fuld fremmøde vil reduceres til **Lav-Middel** og for 50% fremmøde til **Lav**.*

Grundlag for vurderingen

Børne- og Undervisningsministeriet har skønnet, at lempelsen vil øge antallet af fremmødte med mellem ca. 20.000 og 75.000 studerende samt mellem ca. 2.000 og 6.000 ansatte ved hhv. 50 og 100 pct. fremmøde. Aldersgruppen omfatter de yngre voksne, og det bemærkes at de yngre aldersgrupper i alderen 15-29 år har den højeste forekomst af Covid-19. Aktiviteten formodes overvejende at være siddende om end der kan være mere praktiske øvelser. Det antages, at en stor del af undervisningen foregår indendørs. Varighed antages at være 6-8 timer per dag.

Et øget fremmøde må forventes at øge risiko for smitteudbredelse, men det kan imødegås af at opdele de studerende i faste og mindre grupper – også i forbindelse med pauser. Det må forventes, at flere vil indgå i sociale netværk, som har været sat på pause. Afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel. Ydermere kan fremmøde give anledning til at de studerende finder sammen på tværs af sociale netværk og afholder et form for samvær før og efter undervisning. Vejledning og information til elever bør fokusere på disse aspekter.

Det er afgørende, at der på undervisningsinstitutionen er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand, samt at de fremmødte er bekendt med anbefalingerne. Da det er en fast gruppe som møder op hver dag antages at efterlevelse af retningslinjer hurtig vil være høj og stabil. Rengøring af kontaktpunkter som dørhåndtag og gelænder er væsentligt. Ved ophold indendørs er det vigtigt med god ventilation og regelmæssig udluftning. Regelmæssig brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer vurderes at medvirke til, at færre asymptomatiske/præsymptomatiske personer med højt virusniveau deltager i undervisningen.

15. Erhvervsuddannelser med behov for praktisk undervisning

Aktuelt er undervisningen omlagt til nødundervisning uden fysisk fremmøde.

Den foreslåede lempelse giver mulighed for fuld fremmød for af elever med behov for praktisk undervisning (herunder skolepraktik og certifikatfag samt 50% fremmøde for øvrige elever. Der er ingen øvrige foreslåede forebyggende tiltag knyttet til denne lempelse ud over det, der allerede er gældende.

Vurdering: For den foreslåede lempelse vurderes, at risikoen for smitteudbredelse ved fuld fremmøde vil være **Middel** da det samlede fremmøde per institution formodes at være mere end 50%.

*Såfremt lempelsen suppleres med, at elever gør brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighed på 72 timer er vurderingen, at risikoen for smitteudbredelse ved fuld fremmøde vil reduceres til **Lav-Middel**.*

Grundlag for vurdering

Børne- og Undervisningsministeriet har oplyst, at der er allerede åbnet op for fysisk fremmøde for nogle elever og personale på erhvervsuddannelserne. Den foreslåede lempelse skønnes således at betyde at der åbnes for fysisk fremmøde for yderligere knap 40.000 elever samt godt 3.000 ansatte. Aldersgruppen omfatter de yngre voksne, og det bemærkes at de yngre aldersgrupper i alderen 15-29 år har den højeste forekomst af Covid-19. Aktiviteten indebærer praktiske øvelser. Det antages, at en stor del af undervisningen foregår indendørs. Varighed antages at være 6-8 timer per dag. Et øget fremmøde må forventes at øge risiko for smitteudbredelse, men det kan imødegås af at opdele de studerende i faste og mindre grupper – også i forbindelse med pauser. Det må forventes, at flere vil indgå i sociale netværk, som har været sat på pause. Afledte effekter vurderes at være et øget behov for transport og dermed ophold i offentlige transportmidler eller samkørsel. Ydermere kan fremmøde give anledning til at de studerende finder sammen på tværs af sociale netværk og afholder et form for samvær før og efter undervisning. Vejledning og information til de studerende bør fokusere på disse aspekter.

Det er afgørende, at der på undervisningsinstitutionen er nem adgang til håndhygiejne og muligheder for at holde afstand. Rengøring af redskaber og kontaktpunkter som dørhåndtag og gelænder er væsentligt. Hvis redskaber deles skal fokus på rengøring af redskaber øges. Ved ophold indendørs er det vigtigt med god ventilation og regelmæssig udluftning. Regelmæssig brug af hurtigtest og/eller PCR-test med en gyldighedsperiode på 72 timer vurderes at medvirke til, at færre asymptomatiske/præsymptomatiske personer deltager i undervisningen.

Bilag 1: Vurderinger af faktorer der kan påvirke smitteudbredelsen

I dette bilag er en kort gennemgang af faktorer som kan påvirke smitteudbredelsen. Den kvalitative vurdering tager udgangspunkt i aspekter som er behandlet i dette bilag. Der lægges til grund, at SARS-CoV-2 primært spredes via dråbesmitte og kontaktsmitte. Dråber kan have

forskellig størrelse og større dråber vil hurtigere falde til jorden end mindre dråber. I situationer og under forhold med dårligt/manglende luftskifte er der usikkerhed og omdiskuteret om virus kan forblive i små dråber i luften over længere tid og dermed bidrage til smitte.

SARS-CoV-2 er en ny virus, og der er fortsat betydelig videnskabelig usikkerhed om en række forhold om, hvordan virus spredes. Denne usikkerhed vil have indflydelse på vurderingen af forskellige tiltag. Under gennemgangen er angivet usikkerheden for hver faktor.

Aldersgrupper

Aldersfordeling blandt borgere vurderes at påvirke risiko for smitte ved fx at have betydning for adfærden, herunder antallet af sociale netværk som borgeren indgår i, samt at have betydning for risiko for alvorlig sygdom.

Det antages, at yngre voksne generelt er involveret i flere sociale netværk, både i antal og antal per dag. Det formodes at yngre aldersgrupper oftere deltager i forsamlinger uden for husstanden og herunder indgår i situationer med alkohol og med risiko for "tab af kontrol". Det antages at ældre aldersgrupper i højere grad er deltagere i aktiviteter som ikke fordrer bevægelse, fx tilskuer til teater, hvorimod yngre aldersgrupper antages i højere grad at være tilskuere ved aktiviteter eller deltager i aktiviteter, som har en større grad af bevægelse, fx tilskuer til idrætsbegivenheder eller fx festivaller. Der er dokumenteret en højere risiko for alvorlig sygdom blandt ældre end 60 år. Dette imødegås delvis ved at det forventes at i løbet af 1. halvår 2021 vil der være et stigende antal som er vaccineret blandt personer som er ældre end 60 år. Derfor forventes konsekvensen af smitte blandt personer ældre end 60 år antages at være faldende i takt med at flere i aldersgruppen bliver vaccineret.

Konklusion: jo større andel af ældre personer i målgruppen for aktiviteten jo mindre betydning for smitteudbredelse forudsat at personer over 60 år bliver vaccineret som planlagt.

Usikkerhed på vurdering: betragtes som lav, da risiko for smitte er veldokumenteret ud fra de ugentlige incidenstal som løbende evalueres. Foreløbige studier af vaccine-effektivitet peger på at vaccination for covid-19 betyder færre reinfektioner blandt de vaccinerede samt færre hospitalsindlæggelser i forhold til personer, der ikke er

vaccinerede. Antagelser af adfærd i forhold til aldersgrupper er baseret på et skøn og kan evt. kvalificeres nærmere ved indhentning af data om kontaktmønster i forhold til aldersgruppe.

Typen af aktiviteter

Der fokuseres på følgende aspekter af aktivitet:

- Om aktiviteten foregår indendørs eller udendørs
- Om aktiviteten indebærer bevægelser – i stigende grad: siddende, stående, gående
- Om aktiviteten indebærer øget udskillelse fra luftveje, fx under sang eller idræt
- Om aktiviteten er præget af indtagelse af nydelsesmidler, som indebærer risiko for "tab af kontrol"

Indendørs aktiviteter vs udendørs. Risikoen for dråbe- og kontaktsmitte i forbindelse med udendørsaktiviteter er lavere end indendørs aktiviteter⁷, især i forbindelse med større forsamlings⁸. Udendørsaktiviteter omfatter bedre muligheder for luftskifte, påvirkning af sollys og ofte mindre berøring med kontaktflader. Endvidere vil der ofte være bedre pladsforhold udenfor.

Bevægelse involverer øget udskillelse af viruspartikler fra luftveje, og bevægelse kan ligeledes udfordre opretholdelse af afstandskravet. Afstandskravet vurderes lettere at overholde ved i følgende rækkefølge: siddende > stående > gående. En øget grad af bevægelse vurderes også at øge risikoen for indirekte kontaktsmitte, idet der afsættes dråber på flere overflader.

Øget fysisk aktivitet øger udskillelsen af viruspartikler fra luftveje herunder også ved sang⁸ og højrosted tale.

Indtagelse af nydelsesmidler som fx alkohol, kan indebære tab af kontrol, og dermed fx også en mindre efterlevelseshed i forhold til anbefalinger.

Konklusion: Udendørsaktiviteter vurderes at indebære en mindre risiko for smittespredning end indendørsaktiviteter. Stillesiddende aktiviteter vurderes at indebære en mindre smitterisiko end aktiviteter der omfatter bevægelse eller fysisk anstrengelse. Sang og råb vurderes at indebære en højere risiko for smittespredning i forhold til ingen sang og råb. Indtagelse af nydelsesmidler fx alkohol vurderes at øge risikoen for manglende efterlevelse af retningslinjer.

Usikkerhed: lav, da en række af de ovenstående faktorer er velbeskrevet i den internationale litteratur.

⁷ ECDC, oktober 2020, Non-Pharmaceutical interventions, 2nd update

⁸ Superspreading Database. COVID-19 Superspreading Events Database

Varighed af aktiviteten

Varigheden af aktiviteten vurderes at have betydning for smittespredning, da risiko for sygdom øges jo længere tid en person udsættes for smitte⁹. Varigheden kan have betydning for adfærd. Jo længere tid en aktivitet pågår jo flere del-elementer kan aktiviteten indeholde.

Varigheden vurderes at have særlig stor betydning i forhold til fx deltagelse i forsamlinger, hvor mange personer på tværs af sociale netværk opholder sig i samme område over længere tid.

Konklusion: jo længere varighed af en aktivitet jo større betydning for smittespredning såfremt der en smittet tilstede.

Usikkerhed: er lav, da det er veldokumenteret af øget varighed af eksponering øger risiko for smitte.

Volumen for aktiviteten

Det er velunderbygget, at jo flere mennesker der samles jo større er risikoen for smitte: Hovedparten af de registrerede udbrud med ny coronavirus er set i forbindelse med større forsamlinger. Superspredning ses især, hvis personer fra mange forskellige netværk mødes, eller det lokale smittetal er højt^{10,11}. Det lokale smittetal har derfor betydning for, hvor mange personer, der kan samles. Hvis der er højt smittetal i området, er der stor risiko for at en smittet person er tilstede, som udsætter de øvrige personer for smitte.

En anden faktor, der har betydning for, hvor mange personer, der kan forsamles er, om der er en eller flere fra samme husstand tilstede ved aktiviteten. Jo flere husstandsmedlemmer der deltager i aktiviteten, jo større risiko er der for, at en fra husstanden bliver smittet og tager smitte med hjem til husstanden. Knap halvdelen af smittede personer i Danmark er smittet via en kendt kontakt.

Konklusion: Jo større forsamlinger jo større risiko for smittespredning.

Usikkerhed: meget lav

Blanding på tværs af netværk

En person tilhører oftest flere sociale netværk. I forbindelse med at personer mødes sker en blanding af sociale netværk. Der er flere velbeskrevne eksempler på superspredningsbegivenheder som er sket i forbindelse med store forsamlinger, og

⁹ ECDC: Contact tracing, 3rd update, 18. Nov 2020

¹⁰ Brauner et al: Inferring the effectiveness of government interventions against COVID-19, Science 2020

¹¹ ECDC: Non-pharmaceutical Interventions, October 2020

hvor personer mødes på tværs af social netværk¹². Blanding af sociale netværk sker både ved forsamlinger der har arbejdsmæssigt karakter¹³ og i forsamlinger der har et mere fritidsmæssig karakter.

Konklusion: Risiko for smittespredning øges jo flere sociale netværk som blandes

Usikkerhed: Lav.

Muligheden for at leve op til de generel smitteforebyggende anbefalinger

Det er kendt og veldokumenteret fra sundhedsvæsenet at brug af smitteforebyggende tiltag reducerer smitte, og erfaringer indsamlet det sidste år, understøtter at de generelle smitteforebyggende tiltag også er effektive til at forebygge smittespredning i det offentlige rum.

De smitteforebyggende tiltag er:

Isolation ved sygdom.

Håndhygiejne som omfatter håndvask med vand og sæbe og brug af hånddesinfektionsmiddel.

Afstand, hvor det aktuelle (midlertidige) krav er en afstand mellem personer på 2 meter i det offentlige rum.

Mundbind som er et supplement når det er sandsynligt at der opstår situationer hvor afstand ikke kan opretholdes.

Rengøring af kontaktpunkter.

Udluftning og muligheder for ventilation kan reducere mængden af dråber i luften.

Aktiviteter som foregår udendørs er erfaringsmæssigt i mindre grad associeret med smittespredning.

Risikoen for smittespredning via aktiviteter afhænger af arrangørernes evne, viden og motivation for at sikre at de generelle smitteforebyggende tiltag efterleves.

Arrangørerne bør udarbejde retningslinjer for udluftning og rengøring og opsætte fysiske barrierer, der forebygger spredning af dråber fx plastafskærmning. Dette kan suppleres med tiltag der understøtter at deltagerne efterlever de smitteforebyggende tiltag (fx personale som vejleder deltagerne), nudging der opfordrer deltagerne til at efterleve de smitteforebyggende tiltag, fx ved at synliggøre mulighed for hånddesinfektion, arrangere logiske adgangsveje og passage-forhold der sikrer, at deltagerne ikke overskride afstandskrav, herunder sikre afstandsmarkering.

Konklusion: De generelle smitteforebyggende tiltag er effektive og der bør være fortsat opmærksomhed på at kunne følge disse. Der er opnået god erfaring med hensyn til at efterleve anbefalingerne.

¹² Superspreading Database. COVID-19 Superspreading Events Database.

¹³ Lemieux J. Phylogenetic analysis of SARS-CoV-2 in Boston highlights the impact of superspreading events. Science 2020.

Usikkerhed: Lav

Hvilke typer af smitteforebyggende foranstaltninger kan der gøres brug af ved lempelsen, herunder fx øget brug af test mv.

Såfremt der foretages lempelser antages det, at der vil være en øget risiko for smittespredning. Supplerende foranstaltninger der kan imødegå smittespredning omfatter en endnu mere fokuseret brug af de generelle smitteforebyggende anbefalinger. Her kan indføres tiltag som 1) kan understøtte en højere grad af vejledning i forhold til den ønskede adfærd i forbindelse med den specifikke aktivitet, fx som beskrevet i superliga-ordningen, og 2) kan understøtte epidemikontrollen fx ved øget brug af test.

En øget brug af vejledning for at sikre den ønskede adfærd er beskrevet under afsnittet "Vurdering af superliga-ordning", hvor der lægges vægt på at arrangør i høj grad vejleder tilskuer/deltager og sikrer nem adgang til at holde afstand og udføre håndhygiejne. Det konkluderes, at lignende tiltag vil kunne understøtte og forstærke effekten af de generelle anbefalinger mod covid-19, således det er muligt at øge forsamlingsstørrelsen.

Øget brug af test evt. vil muliggøre at detektere asymptomatiske bærere af SARS-CoV-2, og dermed nedsætte risiko for introduktion af smitte i en given population. Den forventede gennemsnitlige inkubationstid for covid-19 infektion er 4 dage, derfor bør testen højst være 72 timer gammel. Øget brug af test kan også medvirke til hurtig identifikation af smittede personer, som måtte have eksponeret andre deltagere/tilskuere i forbindelse med den specifikke aktivitet. Derved kan det også understøtte den pågående epidemikontrol.

Risiko for smittespredning vil sandsynligvis også mindskes jo flere personer der er vaccinerede. Hvorvidt dette indgår som en del af de specifikke tiltag tages der ikke stilling til.

Afledte effekter ved lempelsen

I forbindelse med genåbningen er det vigtigt at forholde sig til effekter der ikke direkte relaterer sig til den aktivitet der tænkes genåbnet – et begreb som her betegnes "afledte effekter". Her fokuseres på afledte effekter der muligvis kan medføre en relativt højere smittestigning end hvis man kigger på aktiviteten alene.

Et eksempel på dette kan være åbning af biografer. I forbindelse med åbning af biografer er der modeller der menes at kunne forudsige smitten der vil foregå i selve

biografsalen¹⁴. Men i forbindelse med at folk skal i biografen, vil der måske også foregå restaurantbesøg, sliksalg, toiletbesøg og transport hen til biografen – alle begivenheder hvor der også vil være en risiko for smittet.

Der må forventes at der vil være en forskellig fordeling af de afledte effekter afhængigt af hvor de geografisk foregår i Danmark. For eksempel vil transporten i visse dele af Danmark foregå i bil, i andre dele på cykel og i andre dele med offentlig transport. På samme måde vil de afledte konsekvenser også afhænge af alderen på dem der deltager.

I forbindelse med begyndende genåbning skal der også tages højde for en ændret risikoopfattelse, der kan indtræde. Det kan for eksempel være at folk begynder at holde flere private sociale arrangementer, at de ikke overholder afstandskrav og der kommer mindsket fokus på håndhygiejne. Samme forhold formodes at være relevant også i forbindelse med at borgere bliver vaccineret.

Arten og antallet af mulige afledte effekter er ikke muligt at afgrænse. I denne vurdering er fokuseret på 1) øget transportbehov, 2) øget trang til social samvær i forbindelse med øvrige aktiviteter.

Konklusion: De afledte effekter vurderes at kunne have nogen betydning for smittetallet under genåbningen. Visse afledte effekter såsom transport kan løbende overvåges.

Andre ting såsom følelsen af normalitet er meget svær at tage højde for.

Der vil være en stor usikkerhed i vurderingen af omfanget og betydning af afledte effekter.

¹⁴ https://depositonce.tu-berlin.de/bitstream/11303/12592/5/kriegel_hartmann_2021_aerosols.pdf